

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 89. ANUL XVIII.

Sabiu, in 820 Noemvre 1870.

Telegrafulu este de doue ori pe septemana: joi a s. Duminica. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catre expeditura. Pretulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

ru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tiori straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inscritiunile se platescu pentru intia ora cu 7. cr. sirulu, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Festivitate

bisericesca pentru diu'a onomastica Majestătiei Sele Imperatesei si Reginei Elisabet'a s'a severstitu ieri in biseric'a noastră din cetate.

Sa cetimu cu totii.

Acum credu ca suntemu indreptatiti a vorbi in cestiunea acest'a mai departe fara vre-unu scrupulu ca ne folosimu de o idea adusa de altii pe tapetu. Si fiindu ca lucrulu este asi'a de maturu incatu preste optu dile are sa intre in vietia, vestimu cu bucuria publiculu de aici din locu mai infaiu si apoi celui din afara, ca aici in Sabiu dupa trecerea a optu dile se va deschide unu ciclu de prelegeri publice. Despre rezultatulu prelegerilor in tote partile sele seu ramii sei nu avemu dreptu sa vorbimu acum positivu nimic'a. Atat'a scimu inse ca acest'a este unu modu forte corespunditoriu de a accelera latirea cunoscintelor mai iute si mai usioru. Unulu cetesce mai multe opuri despre ăresi-care rami ai sciintelor si cunoscintelor reali si cu esenti'a lecturii seu cetirei sele se presentăza unui publicu ăresi-care. Cu acest'a inlesnesce pre toti ascultatorii a sci si a cunosti ce e mai de lipsa de sciutu si cunoscutu si cu prelegatoriulu au cetitu cu totii materi'a prelesa. Ce bine aru fi candu amu audt ca in iern'a acest'a se facu prelegeri de aceste in tote cetătile si orasielle.

Dar la tierra? Acti barbatii potriviti de a prelege in modulu acest'a suntu mai putieni si aru fi ingreunatoriu pentru unulu seu doi sa culăga din opuri mari si diverse materialu pentru traterea vreunei teme de felulu celorlalti amintite mai susu si din caus'a, ca opurile de lipsa nu suntu asi'a la indemana. Cu tote aceste si la tierra se pote face ce-va. Avemu vre-o cate-va foi periodice avemu carti opuri. Acele si aceste, catu de catu, dara totusi coprinde obiecte de cetitu si preotulu, invetiatoriulu si carturarii cei-lalti de cari suntu acum multamita Dlui in fia-care satu cate cati-va se potesca si esplice ămenilor din trensele.

Poporulu nu va primi pote in ceputu bine felulu acest'a de petrecere alu noptilcru celorlalti lungi de ierna. Acei ce-si voru lua ostenel'a sa proceda asi'a nici sa nu caute ca de indata sa vina comun'a intrăga in giuru-le si sa asculte cetirea foiloru periodice, ci sa caute ca vre-o cati-va ămeni statornici cu unu gustu desvoltatu spre ce e bunu si folositoriu sa castige pentru ide'a lecturii. Acesti'a prin cunoscintele ce le voru comunică ei mai departe voru deveni propagatori celorlalti. Acesti'a ceilalti voru incepe a se interesă si ei, si voru asculta cu placere si mai bucurosu unu lucru folositoriu pentru densii, decatu ca sa siada, sa pipe si sa petreca tempulu in vorbe zadarnice, ce nu aducu nimenui nici unu folosu, decatu paguba morale. In tipulu acest'a tote adunările de ierna s'aru prefaca in nisce cassini rurali unde se potu ceti si foi si carti folositorie.

Procederea acest'a, aflandu intrare la tierra in societatea poporului nostru aru imputina forte multu reulu ce provine de acolo, ca regimelu din trecut nu s'aru interesatu de locu de cultur'a poporului romanu, ba a cautatu din puteri a o impedece. Cei multi, cari nu sciu carte si prin urmare nu sciu ceti nu aru fi cu totul straini de ceea ce se scrie in foi si carti. Ideile lor aru capeta alta directiune, altu câmpu mai largu si mai variu, si cu aceste ori-ce intreprindere salutaria aru prospera mai curendu: pentru ca aru prospera poporulu, fara de carele in cele din urma nu se pote face nimic'a, unde se cere unu ajutoriu mai mare si mai intensivu. Sa cetimu dara poporului, căci cetindu-i cetesce si elu cu noi, si asi'a cetimu cu totii*)

*) Vedi si Sabiu etc.

Sabiu 6 Novembre. (Scolasticu). Consistoriulu nostru archidiecesanu a emisu cātra inspectorii districtuali si locali de scōle confesionale unu circulariu de urmatore cuprinsu:

Inaltulu Ministeriu reg. ung. de instructiune prin decretulu seu ddo. 24. Septembrie a. c. Nr. 21.555 incunoscintēza pe Consistoriulu nostru archidiecesanu, ca au insarcinatu pe inspectorii reg. de scōle, a se ingriji de infiintarea de scoli pentru tinerii adulti (inaintati in versta), cari sa invetie cetirea, scrierea si computulu, promitiendose invetiatoriloru din asemenea scoli o remuneratiune din vistieria statului, si recura totodata pe acestu Consistoriu, ai da ajutoriu la intreprinderea acest'a. Consistoriulu nostru archidiecesanu, pre catu scie apretiu ori ce pasiu, ce se face in interesulu invetiamentulu popularu, pe atatu nu pote aproba nisce dispositiuni, cari se facu unilateralminte, si asi'a dicandu se octroiaza cu vatamarea autonomiei de scōle confesionale.

Consistoriulu nostru archidiecesanu precum in tote afacerile sale, asi'a si in acest'a nu pote parasu, chiar in interesulu invetiamentulu popularu, terenulu seu legalu, ci pe bas'a concluziuniloru sinodali si congressuali aduse in caus'a instructiunii preste totu, dar si in intielesulu legi 38 din a. 1868 §-fu 11. voiesce se pasiasca si in afacerea acest'a prea momentuosa.

Din aceste puncte de vedere Consistoriulu nostru archidiecesanu, aducandu dispositiunile sus-amintite ale Inaltului Ministeriu reg. ung. de invetiamentu la cunoscintia Inspectoriloru districtuali si locali de scōlele nostre confesionale. Ve provoca, chiar in interesulu invetiamentulu popularu, pretimea, cuti invetiatorii si intielegintia nostra din fiacare comuna, sa se sfatuiti si sa starniti prin tote mijlocele, de care dispuneti, ca in fiacare comuna tinerimea inaintata in ani (de sexulu barbatescu si femeescu) de religiunea nostra, carea n'au invetiatu in prunci'a loru, sa se adune la anumite dile—in dumineci si in serbatori— seu si in tote serile de erna la unu locu potrivit, d. e. in scōla nostra, unde invetiatorii nostri seu chiar si preotii voru fi indatorati a le propune cetirea, scrierea si computulu. Pentru acoperirea speselor, ce se voru face cu aceste prelegeri, precum si pentru remuneratiunea invetiatoriloru sa se faca colectiuni de bani, seu in naturale intre crestinii nostri, si Consistoriulu e convinsu, ca fiacare crestinu bucurosu va da unu conceriu seu doi in interesulu invetiamentulu; de alta parte era i place a crede, ca fiacare invetiatoriu, preotu seu altu carev'a, care s'aru ostent in afacerea acest'a, si va afla cea mai mare remuneratiune in multumirea aceea sufletesca, ce o va simti, vedindu pe coreligionarii si conationalii sei cetindu si scriindu.

Cumca poporulu nostru este petrunsu de insemnatarea invetiamentulu, si cumca scie, ca caus'a principale a seraciei si inapoierei lui intelectuale au fostu si esto lips'a de invetiatura, despre acest'a numai incape nici o indoiala, acest'a o dovedescu proverbele lui despre puterea sciintei,—si cumca are capacitate si inclinare spre invetiatura, aceea si strainii au recunoscut'o, numai ocaziune sa i se dee.

Rendulu este dar' la noi, la preotime si preste totu la intielegintia nationale, ca sa ne facemu datorintia, tote se cercamu, tote mijlocele sa le intrebuintiamu spre a inlesni poporulu nostru luminaarea spiritului seu.

In fine Inspectorii districtuali si locali de scōlele nostre confesionale suntu insarcinati cu ducerea in deplinire a celorlalti cuprinse in acestu circulariu, si pana in lun'a lui Martie 1871 suntu provocati a refera acestu Consistoriu despre resul-

tatele acestei intreprinderi, si anume: in cate comune s'au tienutu prelegeri cu tinerii adulti? cati tineri au frecuentatu prelegerile acestea? si care invetiatoriu seu preotu au escelat in acesta privintia? precum si care dintre intielegintii nostri au imbratisiatu acestu lucru?

Eveneminte politice.

Situatiunea a devenitu in urm'a pretensiuniloru ruseseci de totu serioasa, Mirarea care si-o a esprimitu Bismark, pote fi numai prefacutu; căci cu greu se pote presupune ca cancelariulu confederatiunii nordice, care altu cum e consacratu in intregile viitorulu ca actoru principale seu si ca regissore superioru, nu aru fi avutu informatiuni despre scopurile Russiei, in catu acelea sa lu fi surprinse; intre altele diplomati'a rusesca nu va fi asi'a de naiva, a crede, ca va legă ochii cartiarulu principale nemtiescu cu cate-va orduri si titule de maresiali. Afirmarea acest'a nu se nimicesce prin nimic'a, ca cabinetulu din Petropole s'aru fi ivitu cu pretensiunile sele, fara de a se fi intielesu mai nainte cu Prussia, asi'a, dupa cum acest'a o a facutu. Intre altele noi vomu li cei dintai care ne vomu bucura sinceru, deca Prussia nu va remanea pre langa „mirarea“ simpla, ci va ajuta a scapa Europ'a de unu resbelu, prin o insocire a sea cu celelalte poteri garantatore.

Dupa cum stau lucrurile acum'a, trebuie sa consideramu si casulu, in care Austro-Ungaria aru fi silita, a intru in actiune.

Deca acestia nu — s'aru potea evita, amu avea a face o propunere simpla, basati pre esperimentele facute in cariera nostra publicistica, regimulu din Bud'a-Pest'a. Tote cate s'au semnificatu in foile guvernamentele de necesarie, s'au combatutu prin foile opositionale cu zelu neobositu ca pre deplinu supenflue. Ce s'a aperatu acolo ca adeveru, trebuia sa se perhoresceze aicea chiaru si din caus'a metodei de neadeveru. Daca o regimulu magiaru pre deplinu convinsu, ca fara de resbelu nu pote trece, sa combatu simplu in foile sale necesitatea de a nu lua parte la resbelu si noi no potemu remasi, ca foile opositionale va perhoresca asi'a ceva de frica, infamia si tradare. Proverbulu parva sapientia regitur mundus nu si a perdutu tota indreptarea, macar de in tempuru mai noue se recere, pentru de a potea castiga rezultate, pre langa pucintica intielepziune si o dosa mare de viclenia excusata.

Contele Beust s'a reintorsu din München in 13. Intre Vien'a, Londr'a si Kostantinopole joa telegrafulu necontenitu si cu deosebire se pare Turcia a fi resoluta a pasi energice contra pretensiuniloru ruseseci. Ea a facutu in 13, in Vien'a pasi de totu momentosi, spre a caroru mai buna intielegere vomu a reproduce aici cateva acte referitorie la cestiune. A dou'a aclusa a contractului, pre care Russia nu o mai tiene de obligatore suua:

Art. 1. Inaltele poteri contrahende (Russia si Turcia) se oblega reciproce, a nu intretienea in marea negra alte nai de resbelu, de catu acele, a caroru numeru si marime e prefistu aici mai in josu.

Art. 2. Inaltele poteri contrahende si reserva dreptulu a intretienea fia-care in marea numita 6 vapora de 50 metri lungi si de celu mai multu 800 poloboci si pantru vapore mici seu nai de vantrele fia care de 200 poloboci.

Art. 3. Invoial'a de facia, care e o aclusa a contractului capitale incheindu astadi in Paris, se va ratifica si ratificatiunile se voru schimbă in restempu de 4 septemani, deca nu mai curendu.

Documentul acestuia l'a subscriu plenipotențiatii respective și prevediutu cu sigilulu insemnietor lor.

Paris, 30. Martie 1856.

Orloff, Brunnov. Alii. Mehemmed Djemil.

Despre acestu contractu adausu se dice deci in art. 14 alu contractului principale:

Art. 14. De ore ce Majestățile Sele imperatulu tatororu russionoru și sultanulu au incheiata o conventiune privitoare la prefigerea numerului și marimeii acelorui nai mici, care se receru spre severisirea serviciului ripalu, a căroru intretinere ei și rezervu, se alatura această conventiune contractului presinte și această conventiune va avea putere și valoare, că cându aru fi o parte intregitoare a acestui contractu. Deci ea nu se pôte abrogă și modifică fără consentimentulu poteriloru, ce subscriu contractulu de facia.

Spre deplină sigurantia a Turciei au incheiatu dopa aceea Franci'a, Angli'a și Austri'a in 15 Aprile 1856 următoarea conventiune:

M. Sea regin'a regatului unitu, Angli'a și Irlandi'a, M. Sea imperatulu Austriei și M. Sea imperatulu francesiloru — insufliti de dorintia de a regulă intre sine pasii comuni, cari aru trebui sa-i faca, cându pactulu parisiannu s'aru sparge, au denumitu spre acestu scopu plenipotențiatii lor etc. eari dopa schimbarea plenipotențiatiloru lor au decisu următorii articoli:

Art. 1. Inaltele părți contrahende garantéza particulari și comunu independenția și inviolarea imperiului otomannu, ceea ce e amintitu și in contractulu incheiatu in 30 Martie 1856 in Paris.

Art. 2. Fia-care violare a dispusetioniloru contractului numitu se va consideră din partea poteriloru subscribe in contractulu de facia de casus belli. Acestea se voru pune in intielegere cu Inalt'a Pôrta despre masurele care voru fi necesarie și voru dispune neamenatu folosirea poteriloru loru pre uscatu și mare.

Art. 3. Pactulu de fatia se va ratifică și ratificatiunile sa se schimbe, in restempu de 14 zile, dacă nu se pôte mai curendu, in Parisu.

Parisu, in 15 Aprile 1856.

(Urméza subscrierile.)

De ore ce deci Russi'a a destitutu arbitraru acelu contractu acelu, care in puterea art. 14 a contractului princ. e de a se consideră de egală celui din urma și de ore ce in puterea art. 2. alu conventiunei susatinse din 15 Aprile 1856, unu atare pasiu trebuie sa lu considere Austri'a, Franci'a și Angli'a de casus belli, s'au adresatu Inalt'a Pôrta catra aceste trei poteri cu intrebarea, ca considera ele acea conventiune inca de sustatôre și obligatôre și in casu ca nu, ce au de cugetu a intreprinde in intiesulu art. 2., cu privintia la folosirea poteriloru pre uscatu și mare spre sustinerea contractului. Prin această a intratu cestiunea intr'unu stadiu decisivu și respunsulu acelorui trei poteri care nu pôte zabolvi multu tempu, ne va deschide o perspectiva destulu de chiara in victoriulu prossimu.

Alianti 'ain Orientu.

Cetimu in „Inform.“ sub acestu titlu următoarele:

Amu fostu primii a semnală miscările și diplomatice și de ostiri din spre Prutu.

Guvernulu nostru a intrebatu pre Consululu rusescu de suntu adeverate scirile ce dedesemu noi și alti confrati ai nostri; onor. Consululu s'a grabitu d'a responde naiului guvernulu ca tôte scirile in cestiune erau numai simple scornitori!

Si cuventulu Consulului, se scie, dadu ocașiune guvernului sa dee prin „Monitoriu“ unu comunicatu mai multu reasigurându țier'a despre pericolele ce minutele estravagante prevedeau...

Amu tacutu multu tempu, dopa comunicatu.

Amu fostu otariti se tacemu, pâna ce nu numai informatiunile nôstre particulare din Basarabi'a, dara și faptele voru vorbi.

Ultimele sciri din aceste dône septemâni, nu suntu de natura a ne mai ținea in tacerea-ne obstinata!

In adevera, dacă Russi'a este pentru noi mielosielulu lui Dumnedeu, de ce ore se prepara Turci'a la așperare de invasiune? Dacă Rusiei nici prin capu nu-i trece cugetulu de a încercă din nou esecutiunea vechinului seu planu in Orientu, de ce Angli'a impinge pre Greci'a la aliantia cu Turci'a?

Aliantia in contr'a cui?

Aliantia între Turci'a și Greci'a!!

Pericolulu trebuie sa fia fôrte eminentu, că de o asemenea aliantia se pôte fi macaru vorb'a!

Si ce ne trebuie se cercetâmu aliantiele ce se proiectéza ori facu in Orientu, spre a ne intari in convingerea nôstra trista, ca venitoriulu nostru e ameniatu?

Jurnalele rusesci nu incetéza, cu o franchetia, ce le onora, sa ne ținea bine informati de aspiratiunile și pretentiunile guvernului lor.

Dinariulu rusescu „Golos“ din 28 Septembrie scrie următoarele:

„Thiers fu primitu in Petropolea fără indoiala alt-felu de câtu in Angli'a s'au Austri'a; inse ce amu putea noi face in interesulu pazei fara de a radica sabi'a? Bismark a declarat'o categoricu, ca nu va tolera nici unu amestecu streinu. Au fostu tempuri, candu nu se facea in Europ'a nici macaru o impuscatura, fără consimțementulu Rusiei; dar această s'a schimbatu cu totulu dopa resbelulu de la Crimeea și in urm'a tratului dela Parisu. Franci'a a lucratu totu d'una contra intereselor nôstre și ne-a impededatu dezvoltarea. Insoși Thiers, a glorificatu această politica. Franci'a inse nu scie ca urmarile resbelului dela Crimeea o se-i aduca mai multe stricaciuni, decatu nôue. Efectulu resbelului dela Crimeea a fostu mai nainte catastrofa dela Sadov'a și acuma capitularea dela Sedan.“

„Asediarea Sebastopolului a produsu acum asediarea Parisului, și dacă Franci'a va perde Alsatia și Loren'a, această va fi numai o consecintia a pierderii Basarabiei occidentale din partea Rusiei. Dar' cu tôte ca Parisulu a fostu iluminatu cu ocașiunea caderei turnului Malacoff, Petropolea nu va ilumina cându prussienii voru intră in Parisu. Noi nu facemu această amintire indemnatu de o bucuria molitiôsa, din contra vomu dá totu ajutoriulu nostru posibilu; dar dacă noi cu tôte aceste nu vomu puté salvă Franci'a, nu vomu fi de vina ci insasi Franci'a care ne a pusu in imposibilitate de a-i dá mâna de ajutoriu in momentulu decisivu.“

Mai cetimu in diariulu „Moskovkja Vjedomosti“ intr'unu articulu intitulatu „Dela unu cetățienulu rusu“:

„Russi'a s'a convinsu din esperintiele de pâna acum, ca n'are necesitate de aliantie, căci n'a adusu Rusiei decâtu stricaciuni. Russi'a este singura, căci tôte guvernele o urascu, incependu dela celu francesu in josu pâna la celu prussianu; pentra această ea trebuie sa stea inarmata și sa nu se încredă decâtu in sine insasi. O putere tare nu are necesitate de a caută aliantie.“

„Pester Lloyd“ afirma de repete ori, ca cabinetulu din Petropolea nu se sperie unu momentu de nici o ostenețea, pentru a sustiené in curentu proiectulu seu, de a se face revisiunea păcei dela 1856 și de a prepară totulu pentru radicare a celui proiectu la valôre diplomatica.“

Eata acte cari respundu in loculu nostru naiității comunicatulu guvernului că Consululu Rusiei ia spusu cumca Russi'a nu inarméza nici nu va agită cestiunea orientala!

Bismarck Italiei.

Diariulu „Luzerner Ztg.“ ce sta in relatieune cu nuntiulu papale, publica not'a lui Bismarck adresata agintelui seu diplomaticu din Florenti'a, și menita d'a spune guvernului lui Victore Emanuilu ne-mulțumirea prussului cu portarea Italiei. Acea nota suna:

Domnule conte! Majestatea sea, domnulu și Regele nostru, vré sa faca conosciuta regimului Majestăției Sele Emanuulu schimbarea ce a intervenitu in unele relatiuni reciproce, in privintia căror'a de atât'a tempu domni'a cea mai intima și mai buna intielegere. E fôrte suprințietori ca Majestatea Sea a neglesu sustinerea acelorui legi, cari fia-care potestate le sustiene cu referintia la acei supusi ai sei, cari procurându arme și soldati, de-si numai pre ascunsu, provôca dusimani'a facia de o putere streina. Astufelu de procedura nejustificabila, mai ca ne silesce a crede, ca regimulu Florentinu vré sa desconsideré neutralitatea, pre care la prorumperea resbelului ni a fostu promis'o.

Si in adevera, dacă socotimu ca dopa ce ni a datu cele mai magulitorie promisiuni, a oferitu unui principe din casa domnitoria belegerante refugiu și ajutoriu, și-lu mai ajutara și astadi in tôte starnintiele lui la curțile europene, că se ni faca greutăți, — această procedura nu pôte fi pentru a ne linisci și nu pôte sa destepte incredere in noi

facia de portarea victoria a cabinetului florentinu Prussi'a cu fidelitate și-a țienutu promisiunea, ce a dat'o in 1866, și prin aceea și-a potutu marțiér'a Victore Emanuulu.

Dacă nu aprobâmu procedur'a urmata in privintia stateloru bisericesci și simțimentele ce de unu tempu încôce au nutritu demogogii Italiei și pre cari, preeum se vede, le nutresce și cabinetulu florentinu, această se intempla numai in interesulu Italiei și a regelui Victore Emanuulu. Multi supusi prussi apartienu la biseric'a catolica, Majestatea Sea trebuie sa așere interesele acelor'a ori unde aru fi ele, și sa așere drepturile lor, ce este detorintia veri cărui regimu civilisatu, dacă acești supusi de buna voia, prin deosebite tractate — cari suntu formulate conformu legiloru acelu regimu ce le-a ratificatu — s'au deobligatu poteriloru streine; — nu potemu pricepe, cum de unu regimu, prin legu inca nerecunoscute, pentru introducerea nôuelorui legi ale sele nu le aru recunôce. Multi emisari au starnitu cu energia că sa câștigă pre peninsula iberica credinciosi principelui Amadeo; Majestatea Sea facia de această procedura nu pôte fi indiferent'e pentru ca nu putienu tempu mai nainte influintia prussésca a supr'a Spaniei a parutu suspiciôsa in privintia ecuilibrului europénu. Totu această suspiciune o pôte provôca și influintia Italiei, cu statu mai vertosu, pentru ca famili'a regésca prin consanginitatea este legata cu Portugali'a și Spani'a. Fa atentu, domnule conte, regimulu regelui Victore Emanuulu, la cele dise și lasa ministrului o copia de pre această nota. — Diuarie insemnate afirma ca not'a această e o simpla scornitura.

Causele caderei imperiului.

„Daily News“ vosbesce despre o brosiura publicata de către unu oficiaru de statumajoru alu lui Napoleonu III asupra causeru cari au adusu invingerile succesive ale armatei francesce și caderea imperiului.

Acestu jurnalulu ne da urmatoriulu resumatu analiticu alu acestei brosiure:

„Napoleonu III avea mai anteu intentiunea sa tréca Rhinulu între Rastadt și Gernersheim pentru că se desparte Germani'a de sudu de confederatiunea Nordului, și sa atraga prin cea d'anteu isbânda pre Austri'a și pre Itali'a dopa Franci'a. Elu scia ca Franci'a nu pôte opune de câtu 300,000 ômeni la o jumetate de milionu nemti, in sa speră ca repediunea miscărilor armatei francesce aru neutralisă efectulu superiorității numerice a inamicului. Dera in momentulu actiunei s'a intemplat, ca această repediune de miscări se fia imposibile și ca armat'a francesca dinaintea Metzului sa nu fia de câtu de 100 mii luptatori in locu de 150 mii, cea din Strassburgu de 40 mii in locu de 100 mii și corpulu lui Canrobert. care trebuiă sa formeze o reserva de 50 mii ômeni la Chalons se aibe o divisiune a sea la Parisu și alt'a la Soissons.“

„Afara de această nici unulu dintre corpurile de armata nu-si avea echipamentulu complect; ministerulu de resboiu se arat'a incapabile d'a grabi organizarea trupelor și d'a profită de inlesuirile ce-i oferea drumurile de feru spre a le concentra. In această stare de organizare, necomplecta, corpurile lui Mac-Mahon și Frossard suferira invingerile dela Wört și din Forbach.“

Prin initiativ'a indemanatica a nemtilor, dice brosiura, fuseram surprinsi in momentulu formatiunei. Profundu descuragiatu imperatulu, voia sa se traga spre Chalons; in sa d. Ollivier facendu-lu sa pricepa ca miscarea această aru produce fôrte uritu efectulu la Parisu, isi abandonu proiectulu. Asupr'a acestorui intrefaceri Canrobert și la Metz cu două divisiuni și cu reservu. Armat'a se urcă atunci la 140 mii ômeni, și se hotari sa cadia asupra unei'a dintre armatele prussiane spre ai impededă impreunarea cu ceea-lalla.

„Din nenorocire, tocmai armat'a prussiana cadiu asupra francesiloru.“

„Actiunea imperatului se paralisase prin ignorantia absoluta in care se află totud'a-un'a in privintia pozitiei și operatiuniloru inamicului, ignorantia pre care silintiele cele mai preste mesura nu o putura risipi.“

„Opiniunea publica in Franci'a fiindu interitata prin aceste desastre continue, imperatulu hotari sa se întorca la Parisu și sa incredintieze comand'a armatei mareșalului Bazaine.“

Insa in capitala ministrii apucaseru sa convôce camerele, și, dela această epoca, patriotismulu majorității și tactic'a guvernului se impededu prin

totu felulu de obstacule. Ministrul abia indrasneau sa pronuncie numele imperatului care, renunsiandu la comanda militara ca sa reiea franele guvernului, se afla fara pozitie.

Napoleonu se transporta in tabara de la Chalons, si, intr'unu consiliu de resboiu, se hotari ca Mac Mahon sa se traga sub zidurile Parisului cu armata sea si imperatulu sa-lu insocesca. Acesta resolutiune fu combatuta de catra ministri la Paris; dupa densii armata din Chalons trebuia sa marga catu m'ri curendu ca sa desbloceze Metzulu.

Mac Mahon protestu cu energia contra planului strategicu alu ministrilor, si declaru formalu ca trupele sale erau incapabili sa resiste cu succesu inamicului alt-unde-va de catu sub tunurile fortului Parisului.

Insa limbajulu ratiunii nu se intielesu la Paris, si Mac Mahon primi dela consiliulu ministrilor ordinulu celu mai categoricu sa se diriga spre Metz. Mesajulu era omu alu datoriei si in catu pentru Imperatulu elu nu se credea autorisatu sa se opune parerei guvernului si imperatesei regente; catastrofa din Sedan fu rezultatulu acestei condescendente.

Va fi interesantu sa revenim dice „Le Nord“ dupa ce reproduce pasagele de mai susu dupa „Daily News.“ asupra acestei brosiure care imprastia tote iluziunile in privinta initiativei personale a Imperatului in afacerile militare si guvernamentali, si care-lu reprezenta balotatu, ca o corabia fara pandia, printre valurile opiniilor si intereselor ce ar fi trebuitu sa le domine.

Pana un'a alt'a, nu se pote opri cineva, cindu aceste extracte sa nu fie isbitu de naivitatea unoru martirii, si de starea de desorganizare si de neingrijire ce descopere in armata franceza.

Energia parisienilor.

Esiragemu dintr'o scrisore din cartierulu generale prussianu catra „Times“ pasagiele urmatoare cari confirma energia ce punu parisienu in apere:

Americanii cari parasira Parisulu in numeru mare lauda cu totii atitudinea poporului. Ei adaugu ca se voru bate pana la cea din urma extremitate. De siguru ca cea ce i a determinatu sa parasesca orasiulu este ca suntu convinsi ca nemtii spre alu luu, voru recurge la o bombardare. Midilolele de a esecuta acesta teribile mesura mergu unulu dupa altulu. Foile nemtiesci se insiela cate o-data, in catu pentru purtarea parcurilor loru de artileria. Cu tote acestea cate-va dintre tunurile loru au in realitate o putere formidabile. Vediu cu anxietate rezultatele mortarelor loru ghintuite monstre, aruncandu bombe 200 livre cu 70 livre de prafu de pusea. Tote tunurile de asediu pre cari le-amu vedutu suntu ghintuite si se incarca pre la fundu cu esceptiune de cate-va obusiere de calibru mare destinate a opera la mica distantie seu a trage in sireagu.

Nu m'asiu mira cu tote acestea, ca cate-va forturi sa dea de lucru bateriiloru nemtiesci de indata ce le descopere fruntea. Francesii se ocupa cu mare activitate a-si intari lucrurile cele vechie, precum si a ridica alte noue, mai cu sema la Villejuif, Charenton si Vincennes. Sub ochii mei amu vedutu marindu-se pre tota diu'a spre partea occidentala a montelui Valerien o baterie care probabilmente este destinata sa fea in siru bateriele prussiane de langa Saint Cloud, si sa opresca constructiunea paduriloru pre Sen'a langa Reuil.

Tours, 11 Novembre. — Armata de la Loir'a, sub comanda generalulu Aureles de Paladine, a luat ieri Orleansulu, dupa o lupta de doue zile.

Perderile francesiloru, ucisi si raniti, nu suntu peste 2000 omeni: ale inamicului sunt si mai considerabile.

Francesii au facutu mai multu d'o mie de prizonieri. Numerulu loru cresce necontenitu prin gon'a ce se da inamicului.

Francesii au luat prussianiloru doue tunuri, mai multu de 20 chesone cu munitioni si o mare multime de furgone si de care, incarcate cu provisiuni.

Principal'a batalia s'a datu in jura de Conlommiers.

In diu'a de 9 Novembre, aventulu trupeloru a fostu insemnatu, cu tote ca tempulu era reu.

Teta ordinulu de di alu generalulu comandante.

„Oficieri si soldati ai armatei de la Loir'a! Diu'a de ieri au fostu fericiti pentru armata nostra.

„Tote pozitiiunile au fostu luate cu vigore: inamiculu se afla in retragere.

„Guvernulu fiindu inscintiatu prin mine de purtarea vostra, me insarcineza a ve adresa multumiri.

„In mijloculu nenorociriloru sele, Francia are ochii atintiti asupra vostra. Ea completeza pre curagiulu nostru.

„Sa punemu tote silintiele pentru ca acesta sperantia se nu fia amagita!”

Datu in marele cartieru generale, in 10 Novembre 1870.

Aureles de Paladine.
Generalu, comandate siefu.

PROCLAMATIUNE.

Generalele Bossak catra soldatii sei.

Cetateni, oficiali si soldati din 1-a brigada!

Generalele Garibaldi, comandantele supremu alu armatei din Vosges, cu ordinu de di din 19 Octobre m'a numitu comandantele nostru.

Cetateni!

In acestu momentu asi de onorabile pentru mine, si unulu din cele mai solemne din cariera mea de soldatu alu libertatii si democratiei, tienu din inima se ve spunu cateva vorbe.

Se dice ca aveti lipsa de oficiali superiori si comandanti.

Ei bine, nu!

Vi aveti printre voi si in sirurile vostre. Cea ce ve lipsesce, e posibilitatea si ocaziunea d'a-i produce,

Acesta posibilitate, acesta ocaziune o aveti in momentulu candu guvernulu Republicei a chiamatu in capulu nostru pre Garibaldi, generalele supremu celu mai ilustru alu democratiei europene, omulu de barbatia si de curagiu invincibile.

Din parte i, generalele Garibaldi, in virtutea puteriloru ce a primitu de la Republica, a chiamatu fara deosebire de nationalitate pre omenii democratiei insemnate, cari au datu nescari-va probe.

Eu suntu unulu din acestu numeru.

Altii ve voru spune deca amu dreptulu la increderea vostra. Eu me marginescu su ve spunu ca, colonelu alu armatei regulate, amu fostu generalu supremu a trei palatinate inca din cea din urma radicare armata a Poloniei din 1863 si 1864.

Adi suntu numitu comandante alu celei dintai brigade de Vosges.

Cetateni, oficiali si soldati, nu me indoiescu ca noi toti, din intai'a brigada, vomu se ne facemu demni de generalulu nostru siefu.

Potu dar', chiaru din acestu momentu, sa strigu: Traiesca intai'a brigada! Traiesca armata din Vosges! Traiesca Republica!

Dupa „Rom.“ Generalele Bossak-Hauké, Comandantele 1-ei brigade

Onorata Redactinne! De si unu corespondinte alu „T. R.“ dela marginine promise in urm'a referadei sele despre aleggerile invetiatoriloru din comuna Tilisca impartesirea mai multoru si mai detaliate lucruri din tinentulu Saliscei; totusi provocatu din partea mai multoru locuitori din acestu tinentu mi iau licentia a roga pre onorat'a Red. a „T. R.“ sa bine voiasca a da locu in pretintele colone ale acestei foi, si corespondintiei urmatoare.

In nainte de tote nu pot trece cu vederea a numi esprime cea mai mare bucuria, vedjendu cum in acestu tinentu se radica de unu tempu in cote din ann in anu cele mai frumoase cladiri de scole cu cate doue trei sale de prelegeri si totu atatea si mai multe incaperi pentru locuinta invetiatoriloru, cum in esemenea mesura si proportiune se ridica prin tote comunele case pentru cancelarii comunale, dimpreuna cu salariile invetiatorerci si notariale. Lauda si stima poporului romanu si conducatoriloru lui din acestu tinentu pentru astfelu de sacrificie si fapte gloriose! Precum insa nici o padure, fa ea catu de bine pastrata si cultivata, nu e scutita cu totul de uscaturi, astfelu nici comunele din tinentulu Saliscei, de si in fruntea loru cu pucina esceptiune se afla preoti, judi si notari comunali intru tote corespondentori, misiuni

loru; totusi nu suntu nici acestea pre deplinu scutite de inganfarea si indiferentismulu unoru individi inundati de tendintiele intereseloru nationali care se incerca cu tote puterile a subordina interese comune, intereselor private, de si chiar' densii suntu in prim'a linia chiamati si indatorati a porta stendardulu religiei si alu moralitatiei, a imbarbatu poporulu la viatia, ai premerge cu exemple si a planta in anim'a loi simtiulu de onore, simtiulu de dreptate.

In reserva de o cam data, cu date mai speciale nu pot trece cu vederea procedura unoru preoti d'n acestu tinentu in administrarea oficiulu loru, prin carea sinceru marturisindu, ca nu numai se produce in poporu celu mai mare scandalu si se ataca vedi'a intregi preotimi din acestu tinentu, ci e temere ca prin astfelu de indiferentismu facia cu oficiulu loru preotiescu nici candu nu va potea deveni preotimea pre langa nesuinta intielegintiei si bun'a voirea poporului la o dotare corespondentore.

Cu dreptu cuventu maru pot numi ori si cte celu mai mare inamicu alu preotimei, candu nu a-siu recunosece zelulu, pietatea si acuratetia, cu cari si implinesce partea cea mai mare a preotimei din acestu tinentu datorintiele loru facia cu poporulu, cu biseric'a si scola; inse departe fiindu de mine intentiunea de a calumnia pre cine-va, nu mi potu imagina cum totu si ate unu preotu se pote demite pana intr'atata, incatu sa nu mai cugete si sa nu mai puna nici unu pretiu pre demnitatea sea de preotu, ocupandu-se atatu cu macelari'a incatu abia sa-si mai pota lua tempu Domineca a dimineti'a, caoi de vechia mai de multe ori nu e vorb'a a merge pana la biseric'a, si de acolo spre recreare, pana la cate o pomana seu nunta, pre cate trei patru, une-ori si 6-7 ore, de unde apoi esindu dupa atata tempu, nu e nici o mirare, deca lu vedi recreatu, cadiendu si rampandu-si nasulu si buzele, de nu pote servi in santu biseric'a doue-trei septemani; asemenea nici candu lu vedi dela pomana mergendu catra casa cadiendu in tina, cu molitfelniculu si epatrafurulu sub-snoara. Recunoscendu acestu preotu inpreuna cu poporulu necesitatea de a ni se mai da unu preotu langa densulu i s'a si datu unu ginere. Mame, poimane, se vorbesce, ca i se va da si alu doilea ajutoriu, fiulu seu. Avemu tota sperantia, ca dora atunci tatalu, ginerile si fiulu voru potea porta macelari'a cu mai mare usuretate si ca atunci voru potea tiai pre di in locu de 20 oi, 60, si totu le va mai remanea tempu si pentru oficiulu, la care suntu chiamati, si ca dora atunci trusteei voru potea aduce poporulu mai lesne la acea convingere, ca cu venitul stolariu, dela vr'o 400 familie nu voru pote traia trei preoti, ci e de lipsa, sa le faca si cate o dotatiune corespondentoria, celu pucinu de cate 400-500 fl., dintr'altel si venitele anuali diu acea comuna suntu atatu de mari, incatu betii crestini pre langa contributiunea statului mai suntu siliti a mai da de fia-care casa pentru acoperirea speseloru comunei si cate 3-4 fl. aruncatura.

Totu in apropierea acestei comune se mai afla unulu dintre cei mai avuti preoti, carele se plange, ca din cauza betranetiloru nu-si mai pote vedea cum se cuvine de mori, piue, jogeru etc. si asi de-si se mai afla in aceea comuna unu preotu destulu de aptu chiamarei sele, totu-si cauta in tote partile dupa unu clericu, carele casatorindu-se cu nepota sea, sa-i dea ajutoriu atatu ca preotu, catu si ca negociatoriu.

Se astepta cu nerabdare terminarea cursului clericale a doi tineri, din o comuna, in cari suntu acum numai cinci preoti si a siés'a statiune vacanta ca ocupase-va acesta statiune numai de catu, seu dupa cum se da cu socotela, fiindu unu preotu forte betranu sa se amane lucrulu pana dupa mortea acestuia si apoi, ca sa nu se faca ore-si cari turburari in poporu sa se ocupe de odata ambe statiunile, seu ca, ceea ce e mai probabilu, se voru reduce in intielesulu statutului organicu.

Multe a-siu avea de impartasitu, totu din un'a dintre mentionatele comune, despre lucruri ce se intempla in biseric'a si cu deosebire in s. altariu unde preotimea cu unii mai veduti d'n comuna pre tempulu cetirei apostolului si a s. evanghelii si cu deosebire in tempulu predicii, in a carei decurgere preotulu de rendu miruie seu botéza, se aduna ca intr'o sala de conversare, spre a-si impartesi unulu altui'a cele vedute, audite si palte in septemana trecuta.

Se da cu socotel'a, avojundu D'omedieu inca in decurgerea anului acestuia se va constitui si protopresviteratulul I alu Sabiului, ai carui membri sinodali din

partea clerului suntu de já cu vro câte-va dle inainte de congresu alesi, si finindu-se si alegerile membrilor din partea mirenilor, cându va aflá cu cale presiedintele acestoi tractu, va conchiama si nodulu spre constituire. Sperámu ca sinadulu si cu deosebire membrii alegendi ai scaunului si comitetului protopresbiterale voru luá la tóte aceste (1) cu seriositate iniciativ'a.

Unu bine-voitoriu alu clerului.

Varietáti.

* Inaltulu Ministeriu reg. ung. de culte si instructiune ddo. 22. Septembrie a. c. Nr. 19.686 aratandu, ca dupa incunoscintiarea ministeriului de finantie s'au ivitu adeseori casuri, unde murindu vre o persóna militara, care avea pensiuone séu vre unu ajutoriu dela erariu, nu s'au incunoscintiatu dregatoriile respective despre mórtea loru indatu, pentru sistarea pensiuoniloru, respective ajutórelor loru, asiá spre incunginrarea astorufeliu de nerendeli recuire pe Consistoriulu nostru archidiecesanu, a improspetá in memori'a preotimei nóstre ordinarionea Cancelariei aulice transilvane din 23. Iuliu 1834 Nr. 25710. despre incunoscintiarea dregatoriiloru politice toldean'a si fara amanare, candu móre vre o persóna militara pensionata, precum si candu se marita vre o veduva séu vre unu orfanu de astfeliu de persóne militare, cari tragu pensiuoni regulate dela erariu, cari dregatorii apoi va incunoscintia si pe respectivele dregatorii militare despre aceste imprejarari.

* Cetimu in „Neue Freie Presse“ despre junele I Ardeleanu care de 2 ani se afla studiindu in Vien'a cu mediile ce i le procura ilustrulu si bine-facatorulu románu baronu Sina :

Laj a dóu'a serata data de societatea „Immergrün“ a avutu locu pré fericitulu debutu alu unui devotatu cantului baritonulu I. Ardeleanu, care printr'o deosebita voce simpatica si unu adeveratu jocu dramaticu a sciutu sa smulga publiculu imense aplause“

* In nóptea de 26 spre 27 Octombore st. n. locuitorii Vienesi se pomenira in mijloculu unui ingrozitoru uraganu (ventu teribilu). Totu ce pare a fi tientiutu si batutu, fu miscatu din locu. Intre órele 1 si 3 spectacolulu a fostu cela mai teribilu; in fia-care momentu se teamea ca ventulu va rupe ferestrele si va tránti in mijloculu camerei câte o jumetate de caminu. O preumblare prin partea aceea a orasiulu pre unde uraganulu dominase mai tare, representá unu tablou de devastare. Arborii din Ringstrasse, din gradinile publice si din Prater au suferitu teribilu. Intre baracele tãrgului anuale care se tiene acum in Vien'a, Michaeli, uraganulu a produsu o devastare enorma. Ací, colea, se vedea câte o plnza, câte unu stálp, ba si câte o baraca intréga trántita in mijloculu drumulu, caúsându ast-feliu unu caosn, pentru a cáruí descurecare va trebui mai multe máne de ómeni. Despre o regulata continuare a tãrgului nici mai póte fi vorb'a astadi. Se intielege de sine ca acestu uraganu nu a lipsitu a causá si mai multe nenorociri. Mai multe case au suferitu fórté multo; la unele din cele aflate in constructia li s'a luat acoperisiulu, la altele câte unu parete, altele faciad'a si asiá mai inainte. Pagubele caúsate suntu enorme, inse detailuri in acésta privintia nu avemu inca.

* (Glótele.) Duminec'a trecuta a inceputu, in urm'a unui ordinu, a se aduná ómenii de prin plase, indatorati a face exercitii militare sub numirea de „glóte.“ Noi scimu ca legea privitóre la aceste exercitii, impune ómeniloru de a face serviciile loru numai in timpuri favorabile si cându nu mai au nici o tréba la cámpuri. Asta data in sa trebuie se costatámu cu parere de reu, ca atátu timpulu cátu si munc'a agricola neterminata inca — nu suntu nici decum oportune pentru asemenea exercitii, dupa „Cur.“

* Societatea de transporturi aeriene, representata de d. Barker adresá diarielor urmatóriu anuntiu :

„Avemu onóre a ve informá ca vomu porni balónele Apararea nationale, Lata-kie si Cercetatoriulu, din trei in trei dile, cu inceperea de la 1 Noembre.

„Cercetatoriulu fiindu unu balonu cu elice, aeronantulu d. Smitter spera se intre in Paris cu unu transportu din afara.

Aste balóne, dintre care unulu e terminatu si cele-alte pre cale d'a se sferi, voru duce ob-

iecte pentru Franci'a si pentru strainetate, precum si caletori, cari voru avé permissiunea guvernatorulu Parisulu.

* Lumin'a electrica in Paris. Estragemu dintr'o corespundintia a diariului „Sémaphore“ de la 18 Octombore urmatórele emenunte despre efectulu luminei electrice ce intrebuintieza asiediatii din Paris: „Dinaintea punctulu St. Denis tóte baricadele formidabile, ridicate de noi, suntu proviedute cu tunuri. Scopulu acestor piese este de a demontá bateriele prussiane, situate de naintea nóstra la o mica distantia. Din nefericire, ceti'a este asiá de désa in cátu nu se potu vedea positiile neamicilor; de odata se arunca inainte din spre Mont-Matre si Saint Ouen dóue radie vigoróse de lumina electrica si luminédia positiunile neamice, asiá in cátu se puteau vedé pâna la cele mai mici amenunte. Distantia reala ce potu strabate aceste radie luminóse este imensa, nu se póte aprecia cu esactitate, in sa la 2,500 chiaru la 3,000 de metri terenulu este luminatu cá si dlu'a in amédia mare.“

„Rom.“

Concursu.

Pentru postulu de invetiatoriu la scól'a confessionala romana greco-orientale din Heturu, protopresbiteratulu Sighisioarei, cu carea suntu impreunate urmátorele emoluminte:

1. Salariu anuale de 100 fl. v. a.
  2. Cuartiru bunu si comodu in noulu edificiu scolasticu,
  3. Lemne de focu de ajunsu,
  4. O gradina de legume,
  5. Unu locsiuru de cucuruzu, ce se va ará, semená si sapá din partea comunei bisericesci,
- se deschide prin acésta concursu cu terminulu 20 Novembre c. v. cu aceea, ca competitorii, avendu calificatiunea receruta pentru scóla si biserica, se-si indrepte concursele, instruite cu atestatu de botezu, de calificatiune si eventualminte de serviciile portate pâna acum, la P. Protopresbiteru locale Zacharia Boiu in Sighisioara.

Heturu 1 Novembre 1870.

Comitetulu parochialu gr. orient.

Zacharia Boiu m. p.

Parochu si Presiedinte.

(92—3)

Burs'a de Vien'a.

Din 7/19 Noembre 1870.

Metalicele 5%	54 80	Act. de creditu	240 50
Imprumut. nat. 5%	64	Argentulu	124 25
Actiile de banca	71	Galbinulu	6 02

Maestatea Sea i. si r. Apostolica

a binevoitu a incuviintia prin prea inalt'a decisiune din 17 Maiu 1869 esecutarea de loterii

spre scopuri comune de binefacere pentru militari

si prin prea inalte decisiune din 22 Iuliu 1869 a binevoitu a dispune prea gratiosu, ca intregulu venitu curatu alu

I. Loterie de statu

sa se dedice

spre scopuri comune de binefacere pentru militari

si anume

cu dóue treine spre

infintirea de stipendii pentru fice serace de oficiari, dregatori militari si párti militare c. r., ce au sustatu mai nainte, precumu si spre orzirea de locuri libere pentru fice orfane ale atároru militari la manastiri de calugaritie si la institute de crestere, si cu o treina spre scopuri comune de fundatiune.

Conformu astui mandatu prea naltu deschide directiunea i. r. a venituriloru de lotarie

I. Loteria de statu spre scopuri comune de binefacere pentru militari,

Loteri'a acést'a prea bine dotata contine 1311 nimeritori, si anume:

1 nimeritoriu de fronte cu	40.000 fl.
2 nimeritori „ „ câte cu 20,000 fl. la olalta	40.000 „
3 „ „ „ „ 10,000 „ „	30.000 „
4 „ „ „ „ 5,000 „ „	20.000 „
5 nimeritorii „ „ 3,000 „ „	15.000 „
6 „ „ „ „ 2,000 „ „	12.000 „
8 „ „ „ „ 1,000 „ „	8.000 „
10 „ „ „ „ 500 „ „	5.000 „
20 „ „ „ „ 200 „ „	4.000 „
50 „ „ „ „ 100 „ „	5.000 „
80 „ „ „ „ 60 „ „	4.800 „
100 „ „ „ „ 40 „ „	4.000 „
1.000 „ „ „ „ 10 „ „	10.000 „

22 nimeritori premegatori si urmatóriu in bilete de premie ale imprumululu din anulu 1864

in suma totala de:

200.000 florini valuta austriaca.

Sortirea urméza nesmintitu si nerevocabila in 29 Decembre 1870.

Sortiulu costa 2 fl. 50 xr. v. a.

Intreprinderea acést'a mijlociesce asiá dara ocaziune nu numai simtiulu de binefacere, de a putea contribui la ajungerea scopuriloru celoru nobile, ce le a desemnatu prea gratiosu Maestatea Sea i. si r. Apostolica, ci ea procura jucatoriulu totu odata si putinti'a, cá prin dobândirea cástiguriloru celoru insemnate se indrepteze de ajunsu si durabilu pusetiunea proprie precumu si a familiei séle. Dreptu aceea se si magulesce directiunea i. r. a venituriloru de loterie cu credinti'a cea firma, ca impartasirea la acésta loterie va fi fórté vie.

Dela directiunea i. r. a venituriloru de loterie-

Vien'a, 20 Iuliu 1870.

Atari sortu se potu capetá in Vien'a la despartimentulu loteriiloru de statu pentru scopuri filantropice aflátoriu in edificiuulu directiunei i. r. a venituriloru de loterie in urbe, Salzgries Nr. 20 si anume atátu câte unu, cátu si in parti, séu si prin scrisori pre lángá alaturarea sumei decadietórie. Asemenea se potu capetá in Vien'a: la toti colectantii de lotu; in tierile i. r. si r. ale Ungariei: la tóte oficiile de lotu si la toti colectantii de lotu, chiaru si in multe locuri la oficiile de dare si de posta, la traficantii de tabacu, la oficiile staciuniloru cáiloru ferate si ale nraigaciunii de vaporu, precum si la celelalte organe de vendiare sortiloru, ce suntu asiediate in urbile si locurile cele mai insemnate ale imperiulu.